

KÆRLIGHED TIL SALG

Undtaget fra reglerne om indvandrerstopet i november 1970 blev arbejdere med særlig tilknytning til Danmark – f.eks. danskfødte, dansk gifte eller udlændinge der boede hos ægtefæller, forældre eller børn, der lovligt boede i Danmark. Dermed opstod et incitament til proformaægteskaber.

Allerede fra 1. januar 1970 var indført en regel om, at ikke-nordiske statsborgere skulle søge arbejdstilladelse, inden de søgte indrejse i Danmark. For at imødegå et sort marked for arbejdstilladelser m.m. i storbyer som Hamburg, hvor fremmedarbejdere ofte henvendte sig til det danske konsulat for at søge om arbejdstilladelse, blev det i oktober 1970 bestemt, at arbejdstilladelsen skulle søges, inden afrejse fra det land, den enkelte sidst havde haft fast bopæl i. Men selv efter 1970 var det ikke ualmindeligt at indrejse på turistvisum for at søge arbejde og få opholdstilladelse gennem ægteskab med en dansker.

2000 kr. for en kone

I november 1972 bragte Fremmedarbejderbladet historien om Mohsen fra Egypten som eksempel på, hvordan ægteskab blev en handelsvare. Mohsen kom til Danmark på tre måneders turistvisum i håbet om at finde arbejde indenfor den tid og dermed at søge om arbejdstilladelse. Da han på trods af et jobtilbud ikke kunne få opholds- og arbejdstilladelse, samlede hans venner 2000 kr. sammen for at Mohsen kunne "købe" en dansk kone, men 2000 kr. var ikke nok for en dansk pige, der som avisen skriver "*mister boligsikring og andre sociale ydelser, hvis hun gifter sig*". Mohsen måtte derfor rejse tilbage til Egypten.

"Man kan ikke købe en dansk pige"

Det var tilsyneladende ikke kun Mohsen, der fik idéen om at købe en kone. I et læserbrev i Fremmedarbejderbladet i december 1972 beder tyrkiske Kemal bladet om hjælp til at finde en kone til hans onkel, der opholdt sig i Danmark på

turistvisum, og som så en købt kone som vejen til opholds- og arbejdstilladelse. Kemal henviste til, at kontaktannoncer i danske aviser skabte sådanne kontakter for danskere, men at det nok var bedst at sørge for, at pigen vidste, at det var en tyrker, hun skulle giftes med.

Fremmedarbejderbladet frarådede i sit svar købte ægteskaber bl.a. pga. muligheden for pengeafpresning. Samtidig gjorde man opmærksom på, at fremmedpolitiet var opmærksomme på proformaægteskaberne. Brevet er et godt eksempel på en praksis og på, hvordan danske skikke som kontaktannoncer blev opfattet af indvandrere med andre kulturelle skikke.

Er ægteskab ulovligt?

I 1973 afslørede politiet ca. 100 ægteskaber, hvor parret efter få måneder ikke boede sammen længere, og i enkelte tilfælde kunne parterne ikke engang huske hinandens navne. Ifølge politiet involverede handlen med ægteskaber i København oftest kvinder, der tidligere var betegnet som "letlevende", mens kvinderne i provinsen oftest indgik proforma ægteskaber af medlidenhed. Enkelte fremmedarbejdere indgik proformaægteskab, selvom de i forvejen havde familie i hjemlandet. Således fandt politiet fem tilfælde af bigami i 1973.

Ægteskab mellem danskere og udlændinge er ikke imod loven, men politiet ophævede opholdstilladelserne for de parter, de mistænkte for proformaægteskaber. Det betød samtidigt en del ubehageligheder for folk, der blev mistænkt for proformaægteskaber, hvilket både gjaldt for blandede ægteskaber og for ægteskaber, hvor begge parter var udlændinge.